

DE VLAAMSE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN, CULTUUR, DIGITALISERING EN FACILITAIR
MANAGEMENT

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: - Voorontwerp van decreet over het gecoördineerd Vlaams
vrijwilligersbeleid
- Principiële goedkeuring

Samenvatting

Vrijwilligerswerk is een essentieel onderdeel van onze samenleving. In de regeerperiode 2014-2019 werd beslist om het vrijwilligersbeleid op Vlaams niveau meer gecoördineerd aan te pakken, over alle sectoren heen waarbinnen organisaties vrijwilligers in hun werking inschakelen. Een beleidsinitiatief dat tot op heden niet vastgelegd is in een decretaal kader of een andere reglementaire bepaling.

Dit voorontwerp van decreet verankert het beleidsdomein-overschrijdend vrijwilligersbeleid en voorziet in (1) de coördinatie tussen beleidsdomeinen (2) de subsidiëring van het Vlaams Steunpunt Vrijwilligerswerk en (3) overleg en dialoog met het Europese, federale en lokale beleid.

Door het gecoördineerd Vlaams vrijwilligersbeleid een rechtsgrond te geven kan Vlaanderen het klimaat waarin vrijwilligerswerk gedijt structureel verbeteren. Het toont de erkenning en waardering voor het vrijwilligerswerk in al haar facetten en bevordert de sociale cohesie en het engagement van burgers.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/INHOUDELIJK STRUCTUURELEMENT/BELEIDSDOELSTELLING

Dit dossier heeft betrekking op het volgende inhoudelijk structurelement uit de beleidsnota Cultuur 2019-2024:

ISE A. Beleidswerking en internationaal beleid ondersteunen
SD A.2. Een ambitieus en onderbouwd cultuurbeleid ontwikkelen met aandacht voor maatschappelijke ontwikkelingen en trends

OD A.2.4. Een sterk partnerschap realiseren met andere beleidsdomeinen, sectorspelers en middenveld

Als coördinerend minister van het Vlaams vrijwilligersbeleid wil ik de erkenning en ondersteuning van vrijwilligers in Vlaanderen op een gecoördineerde manier aanpakken voor alle sectoren met organisaties die vrijwilligers in hun werking inschakelen. In 2023 maak ik werk van de aanbevelingen die uit de evaluatie van de gratis vrijwilligersverzekering kwamen in het najaar van 2022. De eerste stappen naar een decreet rond vrijwilligers worden eveneens gezet in 2023.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

- Het advies van de Inspectie van Financiën werd verleend op 20 januari 2023 (LS/2023000052).
- De Vlaamse Toezichtscommissie bracht advies uit op 17 januari 2023 (nr. 2023/008).
- Het wetgevingstechnisch en taalkundig advies werd geformuleerd op 18 januari 2023 (nr. 2023/02).
- Het advies van de Strategische Adviesraad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media (SARC) werd gegeven op 30 januari 2023 (Algemene raad, i.s.m. de Sectorraad Sociaal-Cultureel Werk en de Vlaamse Sportraad).
- Het begrotingsakkoord werd verleend op 16 februari 2023.

De bijgevoegde memorie van toelichting bevat verdere uitleg bij de verwerking van de adviezen van de Vlaamse Toezichtcommissie en de SARC.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

In vele verschillende domeinen nemen vrijwilligers een cruciale rol op, ze zijn noodzakelijk en bepalen in grote mate het sociale weefsel en samenhang in Vlaanderen. In het Regeerakkoord 2019-2024 benadrukt de Vlaamse Regering dan ook het wezenlijke belang van vrijwilligers: “Vlaanderen is rijk aan organisaties, verenigingen en vrijwilligers. Ze geven onze samenleving mee vorm en verdienen onze steun.” (Regeerakkoord, p. 15). Tijdens de coronapandemie en de Oekraïne-crisis kwam de fundamentele waarde van vrijwilligers voor onze samenleving eens te meer tot uiting.

Het beleid dat zorgt voor mogelijkheden, ondersteuning en bescherming van de vrijwilligers is echter complex. Er is niet alleen de institutionele context waarbij zowel de federale, Vlaamse als lokale overheden actor zijn in het vrijwilligersbeleid. Elke sector of domein waarbinnen een beroep wordt gedaan op vrijwilligers, werkt op zichzelf. Om die reden werd in 2016 het gecoördineerd Vlaams vrijwilligersbeleid opgezet.

Het idee achter deze gecoördineerde aanpak is dat vrijwilligers – in welke sector ze ook actief zijn – maximaal gelijk behandeld worden, correcte informatie krijgen, voldoende verzekerd en beschermd worden en volgens de principes in de Vrijwilligerswet van 3 juli 2005 worden behandeld. Een transversaal beleid, kortom, met als doel intersectoraal samen te werken en zo te komen tot een verbeterde omgeving, ondersteuning en waardering van vrijwilligers.

Het gecoördineerd Vlaams vrijwilligersbeleid is een relatief recent beleidsinitiatief dat tot op heden niet vastgelegd is in een decretaal kader of een andere reglementaire bepaling. Dit voorontwerp van decreet zorgt voor een formele verankering van het gecoördineerd vrijwilligersbeleid, wat zekerheid biedt voor een duurzame transversale beleidscoördinatie en vrijwilligersondersteuning.

Het voorontwerp van decreet voorziet daarom in: (1) de coördinatie tussen beleidsdomeinen (2) de subsidiëring van het Vlaams Steunpunt Vrijwilligerswerk en (3) overleg en dialoog met het Europese, federale en lokale beleid.

Voor een meer uitgebreide toelichting wordt verwezen naar *I. Algemene toelichting* in de memorie van toelichting bij het voorontwerp van decreet.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Voor de toelichting bij de artikelen wordt verwezen naar *II. Toelichting bij de artikelen* in de memorie van toelichting bij het voorontwerp van decreet.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

De subsidie wordt gefinancierd met middelen afkomstig van:

Begrotingsartikel	Basisallocatie	Omschrijving Begroting
HBO-1HBA2AA-WT	1HD115	Expertisevereniging
HBO-1HBA2AB-WT	1HD140	Vrijwilligersbeleid

Het voorontwerp van decreet verankert ook de Gratis Vrijwilligersverzekering, die tot op heden gefinancierd werd met middelen die in 2018 werden overgeheveld van de provincies en die afkomstig waren van de Nationale Loterij. Deze middelen raken in 2024 uitgeput. Vanaf 2024 wordt voor dit instrument jaarlijks 150.000 euro voorzien op de begroting Cultuur waarvoor een inbreng gebeurt vanuit verschillende ministers, met volgende verdeling:

	Gespreide jaarlijkse inbreng (2024, 2025, 2026, 2027)
Jambon (Cultuur)	40.000
Dalle (Jeugd + Armoede)	10.000
Weyts (Onderwijs + Sport)	25.000
Crevits (Welzijn)	25.000
Somers (Binnenlands bestuur + Gelijke kansen/integratie)	25.000
Demir (Toerisme + Omgeving)	25.000
Totale jaarlijkse kost verzekering	150.000 EUR

Bij BO 2024 dient elk gevat beleidsveld of -domein de nodige middelen te compenseren naar de begroting Cultuur.

B. ESR-TOETS

Niet van toepassing.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorontwerp van decreet heeft geen weerslag op de personeelsbehoeften en/of-budgetten van de Vlaamse overheid.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Dit voorontwerp van decreet heeft geen bestuurlijke impact op de lokale en provinciale besturen of op Brussel.

4. VERDER TRAJECT

Na principiële goedkeuring door de Vlaamse Regering, wordt het voorontwerp van decreet voor advies voorgelegd aan de Raad van State. Na de definitieve goedkeuring door de Vlaamse Regering wordt het ontwerp van decreet ingediend bij het Vlaams Parlement. Het is de bedoeling dat het ontwerp van decreet uiterlijk in juni 2023 bekrachtigd wordt door de Vlaamse Regering.

Na definitieve goedkeuring van het decreet zal het uitvoeringsbesluit worden opgemaakt. Volgens de vooropgestelde planning kan het uitvoeringsbesluit definitief goedgekeurd worden door de Vlaamse Regering in september 2023.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar principiële goedkeuring te hechten aan het bijgaande voorontwerp van decreet over het gecoördineerd Vlaams vrijwilligersbeleid en de bijhorende memorie van toelichting;
- 2° de minister-president van de Vlaamse Regering; Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management te gelasten over voornoemd voorontwerp van decreet het advies in te winnen van de Raad van State, met verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van 30 dagen, met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.

De minister-president van de Vlaamse Regering,
Vlaams Minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair
Management,

Jan JAMBON